

Tytuł I

POWSTANIE, ZMIANA I ZAWIESZENIE STOSUNKU PRACY

ROZDZIAŁ I. POWSTANIE STOSUNKU PRACY	1
§ 1. Uwagi ogólne	1
§ 2. Umowa o pracę	2
1. Pojęcie, odgraniczenie od innych umów o świadczenie usług, funkcje	2
2. Składniki (treść) umowy o pracę	5
3. Sposób i forma zawarcia umowy o pracę	9
4. Rodzaje umów o pracę	12
A. Uwagi wstępne	12
B. Umowa na okres próbny	14
C. Umowa na okres wstępny	16
D. Umowa na czas określony	18
E. Umowa na czas wykonania określonej pracy	20
F. Umowa na czas nie określony	21
5. Wady umów o pracę	21
§ 3. Nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania, wyboru i mianowania	25
1. Powołanie	25
2. Wybór	29
3. Mianowanie	30
§ 4. Nawiązanie spółdzielczego stosunku pracy	33
1. Przesłanki powstania spółdzielczego stosunku pracy	33
2. Spółdzielcza umowa o pracę	33
3. Skutki prawne nienawiązania spółdzielczego stosunku pracy	34
§ 5. Podstawy doboru kandydatów na stanowiska pracownicze	36
ROZDZIAŁ II. ZMIANA I ZAWIESZENIE STOSUNKU PRACY	39
§ 1. Uwagi wstępne	39
§ 2. Porozumienie zmieniające	40
§ 3. Wypowiedzenie zmieniające warunki pracy lub płacy	41
§ 4. Zmiana stosunku pracy na podstawie innych czynności i zdarzeń prawnych	45
1. Zmiana umówionej pracy na podstawie jednostronnych czynności podmiotu zatrudniającego wiążących pracownika	45
2. Zmiana stosunku pracy z mocy prawa	49
§ 5. Zawieszenie stosunku pracy	50

Tytuł II

USTANIE STOSUNKU PRACY

ROZDZIAŁ III. ZDARZENIA POWODUJĄCE USTANIE STOSUNKU PRACY — POJĘCIE SYSTEMATYKA	53
§ 1. Czynności prawne dwustronne — porozumienie stron	53
§ 2. Czynności prawne jednostronne i zdarzenia nie będące czynnościami prawnymi	55
ROZDZIAŁ IV. WYPOWIEDZENIE UMOWY O PRACĘ	59
§ 1. Pojęcie, forma i treść wypowiedzenia	59
§ 2. Okresy i terminy wypowiedzenia	61
§ 3. Ograniczenia dopuszczalności wypowiadania umów o pracę przez zakład pracy (ochrona trwałości stosunku pracy)	65
1. Uwagi wstępne	65
2. Powszechna ochrona pracowników przed wypowiedzeniem umowy o pracę	66
A. Kontrola związkowa nad wypowiadaniem umów o pracę	67
B. Ochrona przed wypowiedzeniem „nieuzasadnionym”	72
3. Szczególna ochrona pracowników przed wypowiedzeniem umowy o pracę	76
A. Uwagi wstępne	76
B. Zakazy wypowiadania (rozwiązywania) umów o pracę w okresach zwanych ochronnymi	77
C. Ograniczenia dopuszczalności wypowiadania (rozwiązywania) umów o pracę ze względu na pełnione przez pracownika funkcje	82
§ 4. Roszczenia pracownika w razie bezprawnego wypowiedzenia umowy o pracę przez zakład pracy	84
1. Uwagi wstępne	84
2. Orzeczenie o bezskuteczności wypowiedzenia i przywrócenie pracownika do pracy	87
3. Wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy i odszkodowanie	90
§ 5. Rozwiązanie stosunku pracy w wyniku wypowiedzenia warunków pracy lub płacy	93
ROZDZIAŁ V. ROZWIĄZANIE UMOWY O PRACĘ BEZ WYPOWIEDZENIA	100
§ 1. Pojęcie, forma i treść	100
§ 2. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez podmiot zatrudniający	101
1. Uwagi wstępne	101
2. Przestanki dopuszczalności niezwłocznego rozwiązania umowy o pracę	102
A. Przyczyny zawinione przez pracownika	102
B. Przyczyny nie zawinione przez pracownika	105
C. Kontrola związkowa nad rozwiązywaniem umów o pracę bez wypowiedzenia	107
3. Roszczenia pracowników w razie niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	110
A. Uwagi wstępne	110
B. Przywrócenie pracownika do pracy	111

C. Wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy	112
D. Odszkodowanie	113
§ 3. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika	114
ROZDZIAŁ VI. ROZWIĄZANIE TERMINOWEJ UMOWY O PRACĘ	118
§ 1. Rozwiązanie umowy zawartej na czas określony	118
§ 2. Rozwiązanie umowy zawartej na okres próbny i umowy na okres wstępny	119
§ 3. Rozwiązanie umowy zawartej na czas wykonania określonej pracy	120
ROZDZIAŁ VII. ROZWIĄZANIE STOSUNKU PRACY POWSTAŁEGO NA PODSTAWIE POWOŁANIA, WYBORU LUB MIANOWANIA	121
§ 1. Rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem powołanym	121
§ 2. Rozwiązanie stosunku pracy z pracownikiem zatrudnionym na podstawie wyboru	128
§ 3. Rozwiązanie stosunku pracy z mianowania	129
ROZDZIAŁ VIII. ROZWIĄZANIE SPÓŁDZIELCZEGO STOSUNKU PRACY	133
§ 1. Uwagi wstępne	133
§ 2. Rozwiązanie spółdzielczej umowy o pracę na mocy porozumienia stron	134
§ 3. Wypowiedzenie spółdzielczej umowy o pracę	135
§ 4. Rozwiązanie spółdzielczej umowy o pracę bez wypowiedzenia	135
§ 5. Roszczenia członka spółdzielni w razie bezprawnego rozwiązania spółdzielczej umowy o pracę	137
ROZDZIAŁ IX. GRUPOWE ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW	138
§ 1. Pojęcie	138
§ 2. Skutki prawne	139
ROZDZIAŁ X. WYGAŚNIĘCIE STOSUNKU PRACY	141
§ 1. Uwagi wstępne	141
§ 2. Porzucenie pracy przez pracownika	142
1. Pojęcie porzucenia pracy	142
2. Sankcje porzucenia pracy	146
3. Ochrona pracownika przed nieuzasadnionym stosowaniem sankcji przewidzianych za porzucenie pracy	148
§ 3. Wygaśnięcie stosunku pracy wskutek dozwolonych przez prawo zachowań pracownika	149
1. Niezgłoszenie przez pracownika powrotu do pracy po odbyciu czynnej służby wojskowej	149
2. Niezgłoszenie przez pracownika powrotu do pracy po rozwiązaniu stosunku pracy z wyboru	150
§ 4. Wygaśnięcie stosunku pracy wskutek innych zdarzeń	151
1. Trzymiesięczna nieobecność pracownika w pracy z powodu tymczasowego aresztowania	151
2. Powołanie pracownika do zawodowej służby wojskowej	153
3. Śmierć pracownika	153
§ 5. Wygaśnięcie stosunku pracy z pracownikiem skierowanym do pracy za granicą	154
§ 6. Wygaśnięcie spółdzielczego stosunku pracy	155
§ 7. Wygaśnięcie stosunku pracy w szkolnictwie	156
§ 8. Wygaśnięcie stosunku pracy w służbie zdrowia	158

ROZDZIAŁ XI. SZCZEGÓLNE OBOWIĄZKI ZAKŁADU PRACY W ZWIĄZKU Z WYPOWIEDZENIEM, ROZWIĄZANIEM LUB WYGASNIĘCIEM STOSUNKU PRACY		159
§ 1. Obowiązek udzielenia pracownikowi zwolnienia na poszukiwanie pracy i należnego urlopu wypoczynkowego		159
§ 2. Obowiązek wydania pracownikowi świadectwa i opinii o pracy		159
1. Uwagi wstępne		159
2. Zasady sporządzania i wydawania świadectw i opinii o pracy		161
3. Roszczenia pracownika w razie niewydania przez zakład pracy w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy lub opinii		165
A. Sprostowanie wadliwego dokumentu		165
B. Odszkodowanie		167
C. Inne roszczenia		168
§ 3. Obowiązek udzielenia pracownikowi pomocy w uzyskaniu innej pracy		170

Tytuł III

TRZEŚĆ STOSUNKU PRACY (PRAWA I OBOWIĄZKI STRON)

ROZDZIAŁ XII. OGÓLNE WIADOMOŚCI O PRAWACH I OBOWIĄZKACH STRON W STOSUNKACH PRACY		173
§ 1. Uwagi wstępne		173
§ 2. Wzajemne prawa stron		176
§ 3. Obowiązki zakładu pracy		179
§ 4. Obowiązki pracownika		183
§ 5. Uprawnienia kierownicze zakładu pracy		192
§ 6. Prawa i obowiązki wynikające z przepisów szczególnych		194
§ 7. Wykonywanie praw i obowiązków w stosunkach pracy — reguły ogólne		198
ROZDZIAŁ XIII. WYKONYWANIE PRACY		204
§ 1. Ogólna charakterystyka		204
§ 2. Miejsce pracy		209
§ 3. Czas pracy		210
1. Uwagi wstępne		210
2. Pojęcie czasu pracy		212
3. Wymiar i rozkład czasu pracy		215
4. Czas pracy w ruchu ciągłym		223
5. Praca w godzinach nadliczbowych		225
A. Pojęcie pracy w godzinach nadliczbowych		225
B. Granice dopuszczalności zatrudniania pracowników w godzinach nadliczbowych		226
C. Wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych		227
6. Praca w nocy, w niedziele i święta		230
§ 4. Ilość i jakość pracy		233
1. Uwagi wstępne		233
2. Miary ilości pracy		234
A. Normy czasu pracy		235
B. Normy pracy		235
3. Kryteria jakości pracy		239
4. Skutki niezachowania miar ilości i jakości pracy		241

ROZDZIAŁ XIV. PRZERWY W WYKONYWANIU PRACY	243
§ 1. Uwagi wstępne	243
§ 2. Dni wolne od pracy	244
§ 3. Urlopy pracownicze	245
1. Ogólne pojęcie i rodzaje	245
2. Urlop wypoczynkowy	245
A. Uwagi wstępne	245
B. Nabycie (uzyskanie) prawa do urlopu wypoczynkowego	250
C. Wymiar urlopu	251
D. Urlopy w dodatkowym miejscu zatrudnienia	253
E. Zasady udzielania i korzystania z urlopów	254
F. Wynagrodzenie za czas urlopu i ekwiwalent za nie wykonywany urlop	257
G. Ochrona uprawnień urlopowych	259
H. Przedawnienie i utrata prawa do urlopu	260
3. Urlopy przysługujące z przyczyn szczególnych	261
A. Urlop macierzyński i wychowawczy	261
B. Inne urlopy szczególne	261
4. Urlopy bezpłatne	263
§ 4. Zwolnienia od pracy	261
1. Ogólna charakterystyka	263
2. Zwolnienia okolicznościowe	263
3. Zwolnienia od pracy na część dnia roboczego	267
§ 5. Przerwy z przyczyn uniemożliwiających stawienie się do pracy	268
ROZDZIAŁ XV. STAŻ I CIĄGŁOŚĆ PRACY	270
§ 1. Staż pracy	270
1. Pojęcie stażu pracy	270
2. Rodzaje stażu pracy	271
A. Zakładowy staż pracy	271
B. Ogólny staż pracy	273
C. Branżowy staż pracy	275
§ 2. Ciągłość pracy	276
1. Pojęcie	276
2. Przesłanki	277
§ 3. Funkcje stażu i ciągłości pracy	278
ROZDZIAŁ XVI. WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ I INNE ŚWIADCZENIA ZWIĄZANE Z PRACĄ	281
§ 1. Ogólna charakterystyka wynagrodzenia za pracę	281
1. Geneza i prawne cechy świadczenia zwanego wynagrodzeniem za pracę	281
2. Funkcje wynagrodzenia za pracę	286
§ 2. Przedmiot wynagrodzenia za pracę	287
1. Praca wykonana	287
2. Czas niewykonywania pracy	288
§ 3. Warunki wynagrodzenia za pracę	291
1. Pojęcie	291
2. Ustalenie i zmiana warunków wynagrodzenia za pracę	291
§ 4. Składniki wynagrodzenia za pracę	294
1. Uwagi wstępne	294
2. Wynagrodzenie podstawowe (płaca zasadnicza)	294

A. Ogólna charakterystyka	294
B. Metody obliczania wynagrodzenia podstawowego	295
1) Wynagrodzenie za czas pracy	295
2) Wynagrodzenie akordowe	296
3. Uboczne składniki wynagrodzenia za pracę	297
A. Premia	297
B. Prowizja	300
C. Dodatki do wynagrodzenia podstawowego	300
§ 5. Forma wynagrodzenia za pracę	302
1. Świadczenia pieniężne	302
2. Świadczenia w naturze (niepieniężne)	302
§ 6. Okresy, terminy i miejsce wypłaty wynagrodzenia za pracę	303
§ 7. Ochrona prawna wynagrodzenia za pracę	303
1. Uwagi wstępne	303
2. Ograniczenia swobody dysponowania prawem do wynagrodzenia za pracę	304
3. Ograniczenia dopuszczalności tzw. potrąceń z wynagrodzenia za pracę	305
4. Sankcje z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania obowiązku zapłaty wynagrodzenia za pracę	308
§ 8. Szczególne rodzaje wynagrodzeń za pracę	309
1. Uposażenie	309
2. Wynagrodzenie spółdzielcze	310
3. Wynagrodzenie specjalne z tzw. „Kart”	310
§ 9. Inne świadczenia związane z pracą	310
1. Nagrody i wyróżnienia	310
2. Świadczenia wyrównawcze (kompensacyjne)	312
3. Odprawy	313

Tytuł IV

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA W STOSUNKACH PRACY

ROZDZIAŁ XVII. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA ODPOWIEDZIALNOŚCI STRON W STOSUNKACH PRACY	317
§ 1. Pojęcie odpowiedzialności	317
§ 2. Podstawy (zasady) odpowiedzialności	319
§ 3. Przesłanki odpowiedzialności	324
ROZDZIAŁ XVIII. ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRACOWNICZA	331
§ 1. Odpowiedzialność materialna	331
1. Regulacja ogólna	331
A. Podstawy (zasady) odpowiedzialności	331
B. Przesłanki odpowiedzialności	338
C. Naprawienie szkody	341
2. Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi	344
A. Podstawa i przesłanki	344
B. Zakres odpowiedzialności	346
3. Odpowiedzialność za szkodę kilku pracowników	347
4. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej (pracownicza odpowiedzialność regresowa)	349

§ 2. Odpowiedzialność porządkowa	352
1. Ogólna charakterystyka	352
2. Przesłanki odpowiedzialności	353
3. Rodzaje i zakres stosowania kar porządkowych oraz wymiar kar pieniężnych	355
4. Tryb postępowania przy wymierzaniu kar oraz ich uchylenie i wykreślanie	356
§ 3. Odpowiedzialność służbowa	359
§ 4. Zbieg sankcji za naruszenie obowiązków pracowniczych	362

ROZDZIAŁ XIX. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA NARUSZENIE PRAW PRACOWNIKA 363

§ 1. Odpowiedzialność majątkowa zakładu pracy	363
§ 2. Odpowiedzialność za przestępstwa i wykroczenia przeciw prawom pracownika	366
1. Odpowiedzialność za przestępstwa	366
2. Odpowiedzialność za wykroczenia	367
3. Postępowanie w sprawach o przestępstwa i wykroczenia prze- ciw prawom pracownika	369